

TEZGAHÜSTÜ PİYASALAR TÜREV ARAÇ ALIM-SATIM İŞLEMLERİ BİREYSEL SEGMENT

ÖZEL RİSK BİLDİRİM FORMU

Forward:

1. Forward anlaşmalar, belli bir varlığı (dayanak varlık), belirlenen ileri bir tarihte, önceden anlaşılan bir fiyattan almak ya da satmak üzere yapılan anlaşmalardır.
2. Taraflar Sözleşmeyle birlikte belirli bir pozisyon alırlar. 'Kısa pozisyon almak' (short), satıcı konumunda olmayı, dolayısıyla Sözleşmeye konu mal ya da finansal değeri vadede teslim etme borcunu yüklenmeyi; buna karşılık 'uzun pozisyon almak' (long) ise, aynı işlemlerde 'alıcı' olmayı ve dolayısıyla vadede Sözleşmeye konu mal ya da finansal değeri teslim alma ve bedelini ödeme borcu altına girmeyi ifade eder.
3. Bu işlemler koruma sağlamakla birlikte, işlem den geri dönülememesi sebebiyle, iki Taraf için de (hem Müşteri hem de yatırım kuruluşu açısından) bağlayıcı özelliğindedir. İşlemin, vade tarihinde piyasa fiyatından bağımsız olarak Forward Sözleşmesi'nde anlaşılan fiyat üzerinden gerçekleşme zorunluluğu vardır.
4. Kur riski yönetimi konusunda sıklıkla kullanılan ürünlerden biridir.
5. Tezgahüstü işlemlerde "merkezi karşı Taraf" bulunmadığından Forward Sözleşmeler, Taraflardan birinin Sözleşme ile belirlenen yükümlülüğünü Sözleşme şartlarına uygun olarak yerine getirememesi yani karşı Taraf (kredi) riski barındırmaktadır.
6. Vadede oluşan spot fiyat (cari fiyat-piyasa fiyatı) Sözleşmede öngörülen Forward fiyattan yüksekse Forward Sözleşmesi'nin alıcı Tarafı kar eder, eğer fiyat düşükse karşılıklı edimlerin ifası daha yüksek olan Sözleşme fiyatı üzerinden yapılacağı için alıcı Taraf zarar eder.
7. Teorik fiyat; spot fiyat, taşıma maliyeti ve risk priminin toplamıdır. Taşıma maliyeti hesaplama yapılan günden ilgili vade ayının son işlem gününe kadar olan vadedeki olası faiz geliri/kayıdır.

Opsiyon:

1. Opsiyon Sözleşmeleri, herhangi bir varlığı (dayanak varlık) belirli bir vadede ya da vadeye kadar belirli bir miktarda, belirli bir fiyattan alma ya da satma hakkı veren Sözleşmelerdir.
2. Alım opsiyonu (Call Opsiyonu), alıcısına gelecekte belirli bir miktarda varlığı, belirli bir fiyattan alma hakkı veren opsiyon Sözleşmesidir. Satım opsiyonu (Put Opsiyonu), alıcısına gelecekte belirli bir miktarda varlığı, belirli bir fiyattan satma hakkı veren opsiyon Sözleşmesidir.
3. Opsiyonların uygulanabilme vadelerine göre Amerikan tipi ve Avrupa tipi olmak üzere iki türü bulunmaktadır. Amerikan tipi opsiyonlar vadeden önce herhangi bir tarihte opsiyon alıcısı tarafından

kullanılabilirler. Avrupa tipi opsiyonlar ise yalnızca vadesinde kullanılabilirler. Bu yüzden Amerikan tipi opsiyonların fiyatı genelde Avrupa tipi opsiyonların fiyatlarından yüksektir.

4. Kullanma (uygulama fiyatı), Opsiyon Sözleşmesi'nde önceden belirlenen ve opsiyonun kullanıldığında, söz konusu varlık için ödenecek alım ya da satım fiyatıdır. Genel kullanımda "strike" olarak geçer.
5. Opsiyon primi, opsiyon alıcısının opsiyon satıcısına ödediği bedeldir. Genelde işlem anında ödenir ve opsiyonun kullanılmadığı bir durumda ise alıcıya iade edilmez.
6. Anlaşma tarihinde, opsiyon hakkını alan Taraf, anlaşılan opsiyon prim miktarını opsiyon hakkını veren Tarafa nakden öder.
7. Opsiyon fiyatını etkileyen temel faktörler; dayanak varlığın spot fiyatı, uygulama (strike) fiyatı, vadeye kalan gün sayısı, dayanak varlığın volatilitesi ve risksiz faiz oranıdır.
8. Opsiyon Sözleşmesi, satın alan Tarafa alım-satım hakkı verdiği için dolayı satın alan Taraf bu hakkını kazançlı olduğu zaman kullanacaktır. Opsiyonu satan Taraf ise Sözleşmeyi alan Tarafın hakkını kullanmak istemesi halinde alım ya da satım yükümlülüğünü yerine getirmek zorundadır.
9. Opsiyon Sözleşmesi'ni alan Tarafın riski ödediği primle sınırlı iken satan Tarafın yükümlülüğü sınırsızdır. Opsiyon satıcısı anapara riski üstlenmektedir.
10. Opsiyon hakkı alıcısından işlem için teminat alınmaz.
11. Opsiyon Sözleşmesi'nin fiziki teslimle sonuçlanması durumunda, bu işlem kambiyo işlemi niteliğinde olacağı için BSMV hesaplanmayacaktır. Ancak, Opsiyon Sözleşmesi'nin nakdi uzlaşma ile sonuçlanması halinde BSMV mükellefleri tarafından lehe alınan paralar BSMV'ye tabi tutulacaktır.

Döviz Swap:

1. Döviz swapları, farklı dövizlerden olan nakit akımlarının değiştirildiği, valör ve vade tarihinde, iki para biriminin belirlenen kur seviyelerinden belli bir süre için takas edildiği anlaşmalardır.
2. Döviz swap işlemlerinde kur riski yoktur, sadece faiz riski ve karşı Taraf riski bulunur.
3. Borçlanma maliyetinin düşürülmesi ve kur riskine girmeden nakit akışının düzenlenmesi amacı ile kullanılır.
4. Döviz Swap Sözleşmesi fiziki teslimle sonuçlandırıldığı için, bu işlem kambiyo işlemi niteliğinde olacağı için BSMV hesaplanmayacaktır.

Şartlı Opsiyon:

1. Şartlı opsiyon; Taraflar arasında gerçekleştirilecek olan her bir işlem için şartlı opsiyon alan Tarafa ilgili şartın gerçekleşmesi durumunda opsiyonu kullanma hakkı veren şartlı opsiyon satan Tarafı ise şartlı bu konuda yükümlü kılan tezgahüstü piyasalarda yapılan bir türev ürünüdür.
2. Şartlı opsiyon işlemlerinde opsiyon hakkı şarta bağlanmıştır. İşlemin geçerli olabilmesi için başta belirlenen koşullarının vade sonunda gerçekleşmesi gerekmektedir.
3. Şartlı Opsiyon Sözleşmesi'ni alan Tarafın riski ödediği primle sınırlı iken satan Tarafın yükümlülüğü sınırsızdır. Şartlı opsiyon satıcısı anapara riski üstlenmektedir.
4. Şartlı opsiyon alıcısından işlem için teminat alınmaz.
5. Şartlı Opsiyon Sözleşmesi'nin fiziki teslimle sonuçlanması durumunda, bu işlem kambiyo işlemi niteliğinde olacağından BSMV hesaplanmayacaktır. Ancak, Şartlı Opsiyon Sözleşmesi'nin nakdi uzlaşması ile sonuçlanması halinde BSMV mükellefleri tarafından lehe alınan paralar BSMV'ye tabi tutulacaktır.

Mevduatlı Döviz Swap:

1. Mevduatlı döviz swap; döviz swap, döviz tevdiat hesabı işlemini ve Forward işlemlerini içeren, TL mevduata göre daha fazla getiri elde etme olanağı sağlayabilen işlemler bütünüdür.
2. Vade başındaki TL ile yabancı paraya geçmeyi sağlayan döviz swap işlemini, bu yabancı para ile gerçekleştirilen DTH işlemini ve bu işlemde elde edilen net mevduat faizinin TL'ye dönüşümü için gerçekleştirilen Forward işlemini kapsar.
3. Mevduatlı döviz swap işlemlerinde kur ve anapara kaybı riski yoktur, sadece faiz riski ve karşı Taraf riski bulunur. Mevduatlı döviz swap işlemleri fiziki teslimle sonuçlandırıldığı için, bu işlem kambiyo işlemi niteliğinde olacağından BSMV hesaplanmayacaktır.
4. Mevduat faiz gelirlerinin vergilendirilmesi ile ilgili olarak Bakanlar Kurulu kararı ve ilgili mevzuat doğrultusunda hareket edilmektedir.

Uyarı:

İşbu, "Tezgahüstü Piyasalar Türev Araç Alım-Satım İşlemleri Bireysel Segment Özel Risk Bildirim Formu", yatırımcıları genel olarak mevcut riskler hakkında bilgilendirmeyi amaçlamakta olup, farklı ihtiyaçlara göre değişik şekillerde yapılandırılabilen bu tür tezgahüstü türev işlem Sözleşmelerinin alım-satımından ve uygulamadan kaynaklanabilecek tüm riskleri kapsamayabilir. Dolayısıyla bu tip yatırımlarda bulunmadan önce gerekli araştırmanın yapılması ve profesyonel yardım alınması tavsiye olunur.

MÜŞTERİ'NİN;

ADI SOYADI VEYA UNVANI :

HESAP NUMARASI :

TARİH :

İMZA :